

Szigeti Edit-életútinterjú

Készítette: Fernbach Erika

Beszélgetés időpontja: 2018. július 02., Budapest XI. Kerület.
Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Fernbach Erika:

Kérlek, mutasd be a családi környezetet: hol nevelkedtél, mivel foglalkoztak a szüleid?

Szigeti Edit:

Budapesti lány vagyok, itt születtem. Apámnak kerékpárüzlete volt, anyukám is ott dolgozott, maszekok voltak. Borzasztóan el voltam kényeztetve, imádtak, egyetlen gyerek vagyok, és az akkori körülményekhez képest mindent megadtak nekem. Tanítottak, vívni jártam, angolra, gitározni, zongorázni. Minden gitárt megvettek, amit kinéztem magamnak, és amire lehetőségük volt. Beírtak a Magyar Rádió Gyermekkórusába is, ahol a zenei készségeim tovább fejlődhettek. De mindig szerettem rajzolni is. Amikor iskolás voltam, és kaptunk egy feladatot, hogy rajzoljuk le ezt vagy azt, mindenki gyerekesen lerajzolta, de én már ekkor három dimenzióban, árnyékkal ábrázoltam a tárgyakat. Erre kihívott a tanár, hogy: „Ez család, lehetetlen, hogy egy nyolcéves gyerek így rajzoljon!”, „Nem hiszi?” – erre a táblára lerajzoltam egy asztalt perspektivikus ábrázolásban.

Fernbach Erika:

Milyen hangszerekkel ismerkedtél meg gyerekkorodban a zenei nevelésed során?

Szigeti Edit:

A Gyermekkórusban tanultam klasszikus gitárt, de a zongora és a furulya is kötelező volt. Az éneklés és a kórus mellett végül a gitárt választottam, de mindvégig rajzoltam, így a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba vettem fel. Viszont a gimnázium alatt már zenéltem is. Sőt, a két legnagyobb slágeremet – amiket azóta is ismer a közönség, és amikért a mai napig jogdíjakat kapok – gimnazistaként, rajzóra alatt írtam. Az egyik a *Ha ismerném*, a másik pedig a *Kövér a nap*, mindkettőt a Generál együttes¹ adja elő. Írtam azóta persze sokkal több dalt, de ez a kettő, amiből a legnagyobb sláger lett, és Révész Sanyi² jelenleg is játssza őket az akusztikus Generál-koncerteken.

¹ A Generál együttes 1971. december 1-jén alakult meg a Ferm és a Zé-Gé együttesek tagjaiból, az eredeti felállás: Novai Gábor (dob), Karácsony János (gitár), Reck Lajos (dob), Akos István (akkordgitár és zenekarvezető) és Révész Sándor (ének). Ehhez csatlakozott a Mikrolied vokálegyüttes. 1972-ben robbantak be. A „kölyök” Generál az 1970-es évek egyik legnépszerűbb zenekara lett. Külföldön, főleg az NDK-ban és Lengyelországban is sikereket értek el. Hollandiában az *Everybody Join Us* című dalukkal első helyen álltak a slágerlistán. 1975-ben felbomlott ez a felállás, 1975 őszén Révész helyére Horváth Charlie érkezett, Karácsony János pedig az LGT-ben folytatta a zenélést. A Generál véglegesen 1979-ben szűnt meg.

² Révész Sándor (1953) EMeRTon-díjas énekes, a Generál (1971–1975) és a Piramis (1975–1981) zenekarok énekes-frontembere.

Fernbach Erika:

Melyik volt az első zenekarod?

Szigeti Edit:

Emlékszem rá, hogy a legelején csináltunk egy kis folk zenekart, a Napraforgót. Én klasszikus gitáron játszottam, de volt benne egy csellista, Sütő Judit, Kovács Éva gitározott, valamint Kovács Dóra hegedült – ő a mai napig nagyon jó barátnőm. Ezután alakult 1971-ben a Vadmacska együttes, ami egy női zenekar volt. Ez akkoriban kuriózumnak számított, ráadásul nálunk nagyon jó volt a vokál – az összes Máté Péter³ számra mi vokáloztunk, és még számos más előadónak is. Miután összeállt a zenekar, összepróbáltunk egy műsort. Supremes-es⁴ vonal volt, Tina Turnert⁵ és hasonlókat játszottunk, ami akkoriban nagyon népszerű volt. Nagyon jól feldolgozásokat készítettünk, mivel megcsináltuk szólamokra: én voltam a szólógitáros, de volt basszusgitáros, Csuka Mari⁶ dobolt, Nagy Kati⁷ zongorázott és Szánti Jutka⁸ énekelt. Jutkának mély hangja volt, Katinak magas, én mezzo voltam, így a hármunk hangja nagyon jól összeillett. Akkoriban az összes női együttes értünk viaskodott, hogy mi legyünk a backing group (az előzenekar) az ORI-turnékon. Ezek hetven-nyolcvan előadásból álló fellépések voltak, nagy buszokban utazott az egész bagázs. Játszottunk a Fonográf⁹, a Bergendy¹⁰ előtt, amiben akkor még Demjén Rózsi¹¹ is benne volt. Ezekkel az előadókkal legalább nyolcvan előadásunk volt. Sőt még az Omegával¹² is sokat felléptünk, amikor a Stadionban játszottak, akkor mi vokáloztunk. Zoránnal¹³ is nagyjából ötven előadásunk volt. Így az akkori legnagyobb zenekaroknak vokáloztunk, és mint a Vadmacska együttes, mi voltunk az előzenekaruk is.

³ Máté Péter (1947–1984) énekes, zeneszerző, számos magyar sláger szerzője. Az *Elmegyek* című dala Sylvie Vartan francia énekesnő előadásában világszláger lett.

⁴ A Supreme az 1960-as években működő amerikai női énekegyüttes, a Motown Kiadó egyik meghatározó zenekara. Florence Ballard, Mary Wilson, Diana Ross és Betty McGlown alapította 1959-ben, majd 1962-től már trióként (Ballard, Wilson, Ross) az Amerikai Egyesült Államok minden idők legsikeresebb vokáltriójává váltak.

⁵ Tina Turner (1939) tizenkétszeres Grammy-díjas és többszörös Golden Globe-díjas amerikai énekesnő és színésznő.

⁶ Csuka Mary dobos, az első női zenekar, a Beatrice dobosa, majd a Vadmacskák zenekar tagja, de játszott a Volán Rt.-ben is.

⁷ Nagy Katalin (1954–2010) zenész, énekes, a Beatrice mellett játszott Radics Béla Tűzkerék nevű zenekarában (1971), majd 1975-től megalapította a Kati és Kerek Perc nevű zenekart Kiss Ernővel.

⁸ Szánti Judit énekes, gitáros, szerző. 1966-tól aktív zenész, 1967-ig a Thomastic, 1967–69 között a Pincészínház, 1973–75 között a Vadmacskák, 1975–77 között a Mikrolied vokál, 1977-ben és 1978-ban a Volán Rt. tagja volt. 1979-ben játszott az Evitanban, 1981-től szólóénekes. Az 1981-es *Disco Party* (hangutánzó) nagylemezen két dalt adott elő.

⁹ A Fonográf együttes 1973-ban alakult szupergrup az Illés együttes és a Tolcsvayék és a Trió tagjaiból. Az 1970-80-as években aktívak, a zenekar felállása: Szörényi Levente, Bródy János, Tolcsvay László, Mórincz Mihály, Szörényi Szabolcs, Németh Oszkár.

¹⁰ A Bergendy zenekar Artisjus-díjas együttes, amelyet 1958-ban alapított meg a két Bergendy (István és Péter). Fénykorukat az 1970-es évek első felében élték, a korszak egyik sikerzenekara, ekkor Demjén Ferenc is az együttes tagja volt.

¹¹ Demjén Ferenc (1946) Kossuth-díjas zenész, dalszerző. A Bergendy együttesben zenélt, valamint emellett dalokat is szerzett, a V'Moto-Rock zenekar alapítója. Szólókarrierje is jelentős, a magyar könnyűzene legfontosabb személyiségeinek egyike.

¹² Az Omega Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas legendás együttes, amely 1962-ben alakult. 1968-ban elsőként jelent meg önálló albumuk Magyarországon, elsőként jutottak ki az Egyesült Királyságba, valamint nekik volt a legtöbb eladott lemezük Magyarországon.

¹³ Sztevanovity Zorán (1942) Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas szerb származású magyar előadóművész, énekes, gitáros és zeneszerző. 1960-ban alakult első zenekara, a Zenith, amely 1961-ben miután elkezdett játszani a Metro Klubban felvette a klub nevét, így lett Metro együttes. 1973-tól szólókarrierbe kezdett.

Fernbach Erika:

A Napraforgó zenekar kapcsán emlékszel még a kezdeti lépésekre? Hogyan alakult meg a hetvenes években egy fiatal lányokból álló zenekar, mi motivált titeket? Volt valamilyen előképek, elképzelések a női zenekarral kapcsolatban?

Szigeti Edit:

A Napraforgó gimnáziumi zenekar volt, a barátnőimmal egyszerűen csak összeálltunk zenélni. Ez volt a kezdet: megszoktuk a fellépéseket, a közönséget. Az elején majdnem elájultam a félelemtől, pedig csak a *Paff, a bűvös sárkányt* játszottuk. Ez arra volt jó, hogy elkezdjük a zenélést, rutint szereztünk és innen a Vadmacska már egy profi zenekarként indulhatott.

A Napraforgónál olyan hangszerek kerültek be az együttesbe, amilyen hangszereken játszottunk a barátnőimmal, nem egy klasszikus beatfelállítás volt, mivel zenélt velünk például egy csellista is, de ez a jelleg még gyakorlatilag a gyerekkórusból jött.

Én renitensnek számítottam, már hatéves korom óta. A szüleim nagyon modernek voltak, amilyen zenét lehetett azt megszerezték kislemezeken, így hallottam először a *Twist against* vagy a The Beatlest.¹⁴ Ezeket később recsegő-ropogó szalagos magnón üvöltve hallgattam, amint kitétek otthonról a lábukat. Az ágyon rugózva ugráltam a plafonig, felhívtam a barátnőimet, és együtt hallgattuk a zenét. Amit a gyerekkórusban tanultunk az számomra tulajdonképpen tortúra volt, a különböző kánonok alatt folyt rólam a veríték. Szenvedés volt az egész, pedig tulajdonképpen hálásnak kellett volna lennem, mert kaptam egy nélkülözhetetlen alapot a zenei oktatás terén, de az ottani tanárok nagyon ellene voltak a könnyűzenének. Így aztán kettőség volt bennem, lázadó voltam, a klasszikus formák közül ki akartam törni.

Fernbach Erika:

Hogyan indult a dalszerzői pályafutásod?

Szigeti Edit:

Miután elkezdtek a Vadmacska zenekart beindult a dalszerzői pályafutásom is, a zenekarral párhuzamosan írtam egy musicalt, amit be is mutatott a József Attila Színház és több mint száz előadást élt meg. A *Liliomfinak* én írtam a zenéjét és a szövegét, de emellett a szereposztás is kiemelkedő volt: Maros Gabi,¹⁵ Kaló Flórián,¹⁶ Csákányi László,¹⁷ Borbás Gabi¹⁸ – tehát az akkori legnagyobb sztárok játszottak benne. A Vadmacska zenekar is ott volt az előadásokon, biedermeier ruhákban léptünk fel a színpadra, de beatzenét játszottunk, mi is a részei voltunk a darabnak. Az előadást megvette egy jugoszláv és egy román színház is. Ekkoriban a dinár konvertibilis valutának számított és én a jugoszláv előadásokért mint szerző, dinárban kaptam jogdíjat. Ezt át tudtam váltani dollárra, és amikor végre elmentünk egy háromnapos Ibusz-útra, akkor mindenki rettegve dugdosta a valutáját, én meg nevetve elővettem, hogy „itt van nálam ezer dollár, most vettem fel” – nem tudtak velem mit kezdeni

¹⁴ A The Beatles angol beatzenekar, amely 1960-ban alakult, 1970-ben bomlott fel. A könnyűzene-történet egyik legnagyobb hatású zenekara, tagjai: John Lennon, Paul McCartney, Georges Harrison, Ringo Starr.

¹⁵ Maros Gábor (1947) színművész, operaénekes, 1973 és 1976 között volt a József Attila színház társulatnak a tagja.

¹⁶ Kaló Flórián (1932–2006) Jászai Mari-díjas színész, író, érdemes művész. 1954-től a Szegedi Nemzeti Színház tagja, majd 1961-től a József Attila Színházé.

¹⁷ Csákányi László (1921–1992) Jászai Mari-díjas színész, énekes, érdemes és kiváló művész. 1942-ben a Nemzeti Színházban kezdte pályafutását, a József Attila Színházban 1971 és 1974 között játszott.

¹⁸ Borbás Gabi (1949) Jászai Mari-díjas színművésznő, szinkronszínész. 1973-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, majd a József Attila Színházhoz szerződött, 1984-ig volt a társulat tagja.

(nevet). Mint a királykisasszony álltam boldogan, nem kellett csempészni a pénzt, ez borzasztó nagy dolog volt akkor.

Fernbach Erika:

Tudatosan és felvállaltan lett a Vadmacskák csak és kizárólag női zenészekből álló zenekar, vagy arról volt szó hogy a barátnők összeálltak, alakítottak egy formációt, mert együtt szerettek volna zenélni?

Szigeti Edit:

Igazából Nagy Katitól¹⁹ jött az ötlet, hogy női zenekart kellene csinálni. Kinyomozta, hogy kik azok, akik tudnak valamilyen hangszeren játszani, és valahogy engem is megtalált kapcsolatokon, ismerősökön keresztül, átjött hozzám, felkért, hogy legyek a zenekar tagja. Kati szervezte az egészet, nekem meg tetszett az ötlet, mert ilyen még nem nagyon volt korábban. Tulajdonképpen be is jött az elképzelés, mert az összes akkori sztárzenekar és előadó értünk viaskodott, hogy játszunk előttük. A fellépések után látták, hogy modern a sound, modern hangzású a vokál, úgyhogy mindenki felkért minket, hogy énekeljük fel a vokált a lemezére. Alig győztük a stúdiófelkéréseket teljesíteni. Ebből a szempontból nagyon jó ötlet volt a női zenekar, és működött is a dolog.

Fernbach Erika:

A szüleid, a családod mit szólt ehhez? Elindítottak a Gyermekrádió Kórusában, kaptál egy komolyzenei műveltséget, de a könnyűzene felé fordultál, ami ebben az időszakban nem volt kimondottan női pálya.

Szigeti Edit:

Nem volt ebből nálunk gond, a szüleim nagyon fiatalok voltak és fiatalosan is gondolkodtak. Anyukám úgy nézett ki, mint Marina Vlady,²⁰ ha végigment az utcán, leállt a forgalom. Apukám meg menő maszkekósként dolgozott, akinek autója volt, ami nagyon nagy szó volt akkoriban, előfordult, hogy csak egy autó parkolt az egész utcában a miénken kívül. Szóval ők nagyon szerették, hogy fellépek, támogattak a zenei pályámon, látták, hogy milyen sok fellépésem van, és hogy jól érzem magam. Nem volt ebből semmiféle probléma. Nekik is egy bohém baráti társaságuk volt: Alfonzó,²¹ Horváth Tivadar,²² Németh Marika²³ – ők buliztak nálunk folyamatosan. Járt még hozzánk Feleki Kamill²⁴ is, aki ha átmentünk hozzá vendégségbe – én még persze kislányként – folyamatosan játékokat talált ki. Megmondta, hogy ki hova üljön és azzal szórakoztattuk egymást, hogy ha sütemények lennénk, akkor a másikat milyen édességnek képzelnénk el, de más játékokat is kitalált. Olyan érdekes emberekkel voltam körülvéve gyerekkoromtól kezdve, ami az egész életemre meghatározó volt.

¹⁹ Nagy Katalin (1954–2010) zenész, énekes. Játszott a Beatrice női együttesben, majd Radics Béla Tűzkerék nevű zenekarában (1971). 1975-től megalapította a Kati és Kerek Perc nevű zenekart Kiss Ernővel.

²⁰ Marina Vlady (1938) orosz származású francia színésznő, énekesnő és író. Az 1960-as évek egyik világsztárja, aki többször járt Magyarországon is, filmekben is szerepelt (Jancsó Miklós: *Sirokkó*, Mészáros Márta: *Ők ketten*).

²¹ Markos József (1912–1987) artista, színész, humorista. Parodista, aki sokszor pantomim elemeit is alkalmazta.

²² Horváth Tivadar (1920–2003) Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész és rendező.

²³ Németh Marika (1925–1996) Jászai Mari-díjas operett-énekesnő, színésznő, primadonna, érdemes és kiváló művész.

²⁴ Feleki Kamill (1908–1993) Kossuth-díjas színművész, táncos és koreográfus, érdemes és kiváló művész.

Fernbach Erika:

Akkor tulajdonképpen a könnyűzene megismerése, szeretete is ebből a családi közegből jött?

Szigeti Edit:

Ez egyszerűen automatikus volt. Az én generációmnak, amikor meghallottuk Stevie Wonder²⁵ vagy megismertük a woodstock-i hangulatot vagy a The Beatlest, az olyan volt, mintha ökölrel vágtak volna bele a gyomrukba: wow, ez valami örületes jó! Erre nem kellett külön felhívni a figyelmet, ezt nem kellett ránk erőszakolni, egyszerűen csak jött magától, nemcsak nálam, hanem ez az egész generációra igaz. Örjöntünk, örjögött mindenki, amikor meghallottuk az első Beatles-számot.

Fernbach Erika:

Említetted, hogy a Vadmacskák mellett musicalt is írtál, a *Liliomfi*t. Hogy talált meg téged ez a felkérés?

Szigeti Edit:

Még a Vadmacskákban játszottam, amikor a Generálnak már írtam két szöveget, és mindkettőből sláger lett. Ekkor keresett meg Seregi László,²⁶ a rendező azzal az ötlettel, hogy próbáljak meg olyan beatszámokat írni, amelyekkel a Vadmacskák női zenekarral együtt fellépnénk egy színdarabban. Így született meg a *Liliomfi*. Sajnos erről csak archív felvételek maradtak fent, amik ma már nem adják vissza az akkori összképet, de a hatalmas sikere volt az előadásnak, valamint az újszerű hangzásnak.

Ez volt tehát az alapötlet, elkezdtem írni a számokat, a szövegeket és Seregi Lászlónak nagyon tetszettek. A darab sikerében közrejátszott, hogy a színészek is élvezték a játékot, mert a beatdalok újdonságot vittek a biedermeier hangulatba, például egyszer csak elkezdett a Kaló Flórián rock'n'rollozni, ő volt a professzor. Nagyon jól éreztük magunkat.

Fernbach Erika:

A Vadmacskáknak volt a színházi darabon kívül önálló száma?

Szigeti Edit:

Nekünk csak egy számunk volt, mi amerikai és angol slágereket kezdtünk játszani, ebből épült fel a koncertműsorunk. *Az érezd magad jól* volt a saját dalunk, amit egy fesztiválon játszottunk, és még Victor Máté²⁷ fuvolázott velünk.

Fernbach Erika:

A Vadmacskák igazi koncertzenekar volt, nagyon sok helyen megfordultatok.

Szigeti Edit:

Igen, rengeteget mentünk, örületesen sok fellépésünk volt. Ha ma egy zenekarnak annyi fellépése lenne, mint a hetvenes években nekünk, akkor már Bugattival vagy Lamborghinivel száguldoznának. De amikor mi játszottunk, akkor megszabott, pitiáner ORI-

²⁵ Stevie Wonder (1950) többszörös Grammy-díjas és Oscar-díjas amerikai énekes, zongorista, zeneszerző.

²⁶ Seregi László (1928–1991) Jászai Mari-díjas színházi rendező, színigazgató, érdemes művész, aki 1972 és 1978 között volt a József Attila színház rendezője.

²⁷ Victor Máté (1945) Erkel Ferenc-díjas zenész, zeneszerző, színész. 1970-től a rádió zenei rendezője. Dolgozott a Geminivel, írt popmusicalt, valamint különböző dalokat Kovács Katinak, Sasvári Annamáriának is. Az Artisjus Szerzői Jogvédő Egyesület vezetőségi tagja.

gázsik voltak, amiből nekünk a legalacsonyabb jutott. Röhejes volt sokszor az egész: tízezer ember előtt felléptünk, és filléreket kaptunk érte. De annyira fiatalok voltunk, ez akkora élmény volt, és olyan társaságba kerültem, ami azóta is meghatározó számomra. Mindez pótolhatatlan, pénzzel nem fölmérhető a hangulat, ami például a buszokban volt. Rengeteget viccelődtünk, hecceltük egymást. Volt olyan turné, ahol a turnézáráskor az utolsó állomáson megcsináltuk, hogy mindenki kiszúrt a másikkal: a dobos beleütött a dobba és liszt volt benne, vagy szigszalagot tekertünk a gitárra. Botrányos volt mindig az utolsó koncert (nevet).

Fernbach Erika:

Ezek a sokállomásos turnék az ORI-n keresztül szerveződtek. Hogy nézett ki egy-egy ilyen közös körút?

Szigeti Edit:

Az ORI-n keresztül bonyolítottak le mindent, de akkor még nagyon másképp nézett ki egy turné. Egy óriásbusszal mentünk, mindenki együtt, a legnagyobb sztárok is. De velünk utazott egy ORI-ügyelő is, akinek az volt a feladata, hogy megfigyeljen mindent. Végül ő is igazodott a közeghez, szinte beilleszkedett, de azért mindnyájan tudtuk, hogy ő az ORI-ügyelő. Szóval minden koncertet, turnét az ORI szervezett, mi csak odamentünk és játszottunk a legnagyobb korabeli sztárokkal.

Fernbach Erika:

A sikerek és a rengeteg koncert ellenére miért lett mégis vége a Vadmacskáknak?

Szigeti Edit:

Igazából az volt a probléma, miután lement a musical is, hogy nagyon nehéz volt működtetni a zenekart. Nagyon nagy nehézségeink adódtak a felszerelés hiányából, nekem még volt valamennyi, de hatalmas hiányaink voltak ezen a területen, ami ahhoz vezetett, hogy már alig tudtunk működni. Én akkor már ismertem a Generálosokat, és elkezdtem velük játszani.

Fernbach Erika:

Hogy történt meg ez a váltás?

Szigeti Edit:

A dalszerzés kapcsán ismertem meg a Generált, ez akkoriban még teljesen másképp működött. Ma felhív engem egy énekes, átküld e-mailben egy mp3-mat – kapok egy zenei alapot, vak szöveggel, és én erre reagálok, digitális úton folyik a munka. De akkoriban nyekergő villamoson találkoztunk, ócska kazettákat adtunk egymásnak, személyesen odamentünk egymáshoz. Ennek is megvolt a varázsa, mert emberközelibb volt az egész. Így adott nekem Novai Gábor²⁸ vagy Várkonyi Matyi²⁹ egy-egy kazettát, amire egy szál gitárral rájátszott egy dalt, én pedig megírtam a szöveget. Utána két hónappal később, a dal megjelenésének első napján már nyolcvanezer darabot eladtak belőle. Visszatekintve hihetetlen volt, de ez persze annak is betudható, hogy ha bementél egy lemezboltba, akkor

²⁸ Novai Gábor (1949) énekes, basszusgitáros, zeneszerző, producer, szövegíró. A Generál együttes egyik alapító tagja 1971-ben, 1979-től a Hungariában zenélt, Fenyő Miklóssal elismert szerzőpárost alkottak. A legnépszerűbb sláger, amit ő is énekelt ebből a korszakból a *Casino twist*. 1983-ban a Hungaria feloszlása után a Dolly Roll alapító tagja. 1989-től mint producer és zeneszerző tevékenykedett, zenét írt a Pa-Dö-Dőnek és a Galla Miklós fele GM49-nek is. 2003-tól a Marót Viki és a Nova Kultúr zenekarral zenél.

²⁹ Várkonyi Mátyás (1950) Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, szövegíró, karmester, A ZéGé és a Generál együttes alapítója és vezetője, a legendás Rock Színház létrehozója és alapító-igazgatója.

nem tudtál akármilyen lemezt megvenni. Az emberek egy Generál-albumnak is örültek, mert nem volt nagy választék, de ezek a számok most is nagyon jók, nagyon színvonalasak.

A lényeg az, hogy azért kértek fel engem, mert én szerzőként berobbantam a piacra, sikeresnek számítottam. A Vörösmarty téren a Gerbeaud-ház volt az ORI-ház, és volt ott egy ORI-büfé. Odamentek a művészek és mindent kitérgyaltak, ki hova megy éppen vagy kellene egy zongorista és hasonlók. A Generál akkor már nagymenő zenekarnak számított, és én ismertem őket, hiszen írtam nekik két dalhoz szöveget, és mindkettőből sláger lett. Szóval ott ült az ORI-büfében Ákos István,³⁰ aki gitározott, ő volt a szervező és zenekarvezető is. Épp kávézott „Kis-elefánt” – így hívtuk, egy kicsit raccsolt is: „gyerekek, a Várszegi Éva³¹ átment a Cini meg a Tinikbe, és pár nap múlva indulunk Lengyelországba, kéne valaki, aki beugrik a zenekarba”. Én pedig pont ott álltam, rögtön mondtam neki, hogy én bemennék a Generálba játszani. Rám nézett, és azt mondta, hogy „jó, fel vagy véve”. Ennyi volt az egész felvétel. Nyilván akkor már tudták, hogy tudok gitározni meg énekelni, ismertek engem. Nagyon jól jött ki az egész, éppen a megfelelő helyen voltam az ORI-büfében, mert ha másvalaki áll ott, akkor az kerül be a Generálba. Mi napok múlva már utaztunk, és az is egy hihetetlen élmény volt, mert akkor már igazi sztárzenekarban játszhattam. Elmentünk például Hollandiába, először jutottam ki nyugatra, ami óriási különbség volt a vasfüggöny mögötti keleti blokkhoz képest.

Külföldön a zenekarok a 99%-a vendéglátózott, de mi nem úgy mentünk oda, hanem volt egy számunk az „*Everybody Join Us*”, amit egy angol zeneszerző írt. És ez a dal Hollandiában a slágerlista első helyére került. Így aztán mi úgy érkeztünk meg, mint nagy sztárok: interjúkat adtunk, tévéfellépéseink voltak. Révész beszélt angolul, meg én is tudtam valamennyire, szóval mi adtuk az interjúkat.

Fernbach Erika:

Merre játszottatok még a Generállal?

Szigeti Edit:

Voltunk Nyugat-Berlinben is. Igazából az NDK-ban sokszor turnéztunk, és amikor Nyugat-Berlinbe meghívtak minket, akkor az volt a trükk, hogy olcsóbb volt az NDK-ban lakni, így metróval minden nap átmentünk Nyugat-Berlinbe. Örület volt, amit mi ott rendeztünk: akkor éreztem életemben először a currys virsli a szagát. Cipő- és ruhaboltokba jártunk, olyan trikókat vettünk, amire újságminta volt rányomtatva, nem egyszínű, mint amelyet a Corvin áruházban lehetett kapni. Teljesen meg voltunk örülve. Volt olyan farmer, ami patchworkös volt, kockákból állt, meg itt zipzár, ott zipzár, a képregényes ruhák, amik most megint divatosak, ezeket mind megvettük. Sokkhatás volt az egész, annyira jól éreztük magunkat.

³⁰ Ákos István (1951)(Kis-elefánt) A Ferm együttes tagja, majd 1971-ben a Generál együttes alapítója és vezetője.

³¹ Várszegi Éva (1953) A Martos Flóra Gimnáziumban érettségizett 1971-ben, és még abban az évben megalakították Herczku Annamáriával és Selényi Hédivel a Mikrolied vokál elnevezésű női énekegyüttest, amely a Generállal közösen az 1972-es *Ki mit tud?* televíziós vetélkedőn a *Mit tehet az ember?* című dallal tűnt fel. Később a Cini és a Tiniknek lett a tajga (1975).

Fernbach Erika:

Elég ritka volt, hogy nyugatra kijutott egy magyar zenekar. Hogyan szerveződtek ezek a fellépések?

Szigeti Edit:

Én annyira nem láttam át ennek a szervezését, de az biztos, hogy a zenekar nagyon jó volt, és abból lett a probléma, hogy befutott az együttes, jöttek a felkérések, ide kéne menni, oda kéne menni, de elakadtak a turnék és a fellépések az adminisztráción. A Vasfüggöny mögött másképp működött a bürokrácia, egyáltalán az útlevelhez jutás is. A nyugatiak nem értették, hogy mi történik, miért nem vagyunk mobilisak, hiszen mindent az ORI-n keresztül kellett intézni. Igazából ezen bukott meg a külföldi vonal, mert mi nyugaton is jók lettünk volna, sőt német területen is sokat játszottunk, volt közös fellépésünk, tévészereplésünk, olyan zenekarokkal, mint a Chris Norman³²-féle Smookie vagy a Middle of the Road³³, akik akkor a legnagyobb sztárok voltak. Ma már talán nem is emlékeznek ezekre a zenekarokra, de mi velük együtt turnéztunk, volt, hogy együtt buliztunk. Énekeltünk, gitároztunk a lányokkal, táncoltam Chris Normannel. Hihetetlen élmények voltak ezek, igazi nyugati sztárokkal koncerteztünk együtt.

Fernbach Erika:

A Generál mellett még a Mikroliedben³⁴ is tag voltál.

Szigeti Edit:

A Generál és a Mikrolied egyben volt, egy projekt volt.

Fernbach Erika:

A Mikroliednél is sok tag volt, gyakran váltakoztak az énekesnők. Mi volt ennek az oka?

Szigeti Edit:

Igen, mindenki ment ide-oda, először volt Selényi Hédi,³⁵ de jöttek a gyerekek, a terhesség miatt abbahagyta. Tagja volt még Várszegi Éva, aki átment a Cini és a Tinikbe, és az ő helyére kerültem én, de még vokálozott a Mikroliedben Bódy Magdi³⁶ is, szóval össze-vissza jöttünk-mentünk. De volt egy olyan felállásunk is, hogy General Girls, Csuka Mónikával³⁷ és Herczku Marival.³⁸ Végül is Marikával csak ketten voltunk a Generálban, és

³² Chris Norman (1950) brit zenész és dalszerző, a Smokie nevű zenekarban játszott, ám igazán nagy sikereket az 1980-as években ért el szólóénekesként, átütő slágere az 1986-os *Midnight Lady* volt.

³³ A Middle of the Road skót popzenekar, amelynek a legnagyobb slágere a *Chirpy Chirpy Cheep Cheep* című szám volt. Ezt a dalt eredetileg Lally Stott vette fel 1971-ben, és a Middle of the Road zenekar tette világhírvé, 1971 júniusában, amikor listavezető lett az angol slágerlistán.

³⁴ A Mikrolied Vokál együttes 1972-ben tűnt fel a *Ki mit tud?-on*, első felállításában Herczku Annamária, Várszegi Éva és Selényi Hédi szerepelt. Legnagyobb sikereiket a Generál együttesrel érték el. A Mikrolied Vokál együttesben énekelt többek között Bódy Magdi és Csuka Mónika is.

³⁵ Selényi Hédi énekesnő, a Mikrolied és a Kócbabák tagja.

³⁶ Bódy Magdi (1953) énekesnő, zeneszerző, producer és énektanár. 1969-ben indult a pályája a Korong együttesrel, 1972 és 75 között a Generállal lépett fel, majd szólókarrierbe kezdett Bódy Magdi és együttese néven. 1981-ben a KFT-vel koncertezett, majd disszidált, 1981 és 1999 között kanadai és amerikai dzsesszklubokban, tévékben, rádiókban énekelt, miközben 1982 és 1987 között az ottawai konzervatórium tanára is volt.

³⁷ Csuka Mónika (1952) énekesnő, az első női zenekar, a Beatrice megalapítója. 1975-76-ban a Mikroliednek is a tagja volt, de játszott a Bergendy és az Apostol együttesekkel is, duettet énekelt Korda Györggyel.

³⁸ Herczku Annamária vokalista a Mikrolied zenekarban, a Generál együttes nagy sikert aratott lemezein is szerepel.

így csináltunk egy csomó lengyel turnét, ezt még utólag kiaknáztuk, mert akkor már nem volt meg a „csajos-Generál”, hanem a Charlie-s³⁹ formáció volt már. Borzasztóan zavaros ez, már én sem tudom követni... (nevet)

Fernbach Erika:

A Generálos időszak mettől meddig tartott az életedben?

Szigeti Edit:

1973-ben kerültem a Generálba, és két évig voltam tagja a zenekarnak. Nem volt sok idő, viszont azok a számok ma is ismertek, a *Százéves kúttól* kezdve még sorolhatnám. Ha ma játszuk ezeket egy koncerten, az emberek örjögenek.

Fernbach Erika:

Hogyan lett vége a közös munkának a Generállal, te léptél ki?

Szigeti Edit:

Nem igazán emlékszem, hogyan lett vége... Még végigcsináltunk egy nagy turnét, és utána a fiúk talán keményebb hangzást akartak.

Fernbach Erika:

A Generál után melyik zenekarban játszottál?

Szigeti Edit:

A Volán Rt.-ben⁴⁰, velük Zoránnal koncerteztünk sokat, mi kísértük őt, játszottunk egy kis műsort előtte, aztán amikor elkezdődött a koncertje, kísértük tovább. A Volán Rt.-ben is játszottak női zenészek, Csuka Marika dobolt, Várszegi Éva énekelt, én gitároztam, Sáfár Öcsi⁴¹ volt még a zenésztársunk. Próbáltam mindig azt a vonalat képviselni és vinni, ami modernebb hangzást jelentette abban az időben.

³⁹ Horváth Károly „Charlie” (1947) Liszt Ferenc-díjas énekes, zenész. 1975-től a Generál tagja Tátrai Tiborral, egészen az 1979-es felbomlásig. 1982-ben elhagyja Magyarországot közel tíz évre, majd hazatérve 1990 lett a Tátrai Band énekese. 1994-től szólókarrierbe is kezd.

⁴⁰ A Volán-Mikrolied: 1977-ben alakult Sáfár József (basszusgitár), Dáni János (billentyűsök), Pálmai Zoltán (dob) és a Mikrolied-trio (Szigeti Edit, Szánti Judit és Várszegi Éva) felállásban, 1979-ben feloszlott, majd a Volán Rt. 1979-ben a Korona és a Volán fúziójából jött létre.

⁴¹ Sáfár József (1952) basszusgitáros, a V'73 zenekar egyik alapítója 1973-ban, majd 1979-től a Volán Rt. tagja, majd később a Pandora's Boxban zenélt.

Fernbach Erika:

Volt még egy fontos zenekar ahol játszottál, a Beatrice.⁴² Hogyan alakult a közös zenélés?

Szigeti Edit:

Ott is annyiféle felállás volt... Igen, akkor játszottam Csuka Mónikával és Nagy Feróval.⁴³ Volt a Metronóm '77 fesztivál, ahol négyen vokáloztunk: Csuka Mónika, Herczku Mari, Szánti Jutka meg én. Szűcs Jutka⁴⁴, Delhusa Gjon⁴⁵ és én is írtam egy-egy számot, aminek az volt a címe hogy *Gyáva Ádám*, amivel külön versenyszámként indultunk. Nagy Feró írta a *Gyere kislány, gyere* című számot, ebből lett a nagy sláger. Mi ebben is énekeltünk, és voltak közös fellépéseink ezzel a felállással is.

Fernbach Erika:

A *Gyere kislány, gyere* az első magyar diszkósláger lett. Nagy váltás volt ez a dal, ez a hangzás a beatről a diszkóra

Szigeti Edit:

Mi slágeres zenét játszottunk, végül is minden sláger volt, csak nem mindegy, hogy milyen sláger. De magyar viszonylatban a Vadmacskákkal is angol slágereket játszottunk, nem volt éles műfaji határ.

Fernbach Erika:

Hogy láttad belülről a Beatricét? Egy nagyon érdekes időszakban dolgoztatok együtt, amikor épp megírták a nagy slágerüket, azonban utána nem sokkal fel is oszlott a zenekar.

Szigeti Edit:

Igazából nem emlékszem, hogy pontosan hogy volt, egyszerűen, amikor nem volt buli, akkor mindenki ment máshova zenélni. Nem beszéltük meg, hogy akkor holnaptól feloszlik a zenekar. Annyira fiatalok voltunk, nem munkaként fogtuk fel a zenélést, nem is tudok erre úgy emlékezni, hogy mikor bomlott föl, mikor alakult egy együttes, minden olyan véletlenül jött, sodródtam az árral.

⁴² Beatrice 1969-ben alakult zenekar, amely az első, kizárólag női zenészekből álló együttes volt a magyar könnyűzene történetében. Nagy Feró 1971-ben lépett be a zenekarba, 1977-ben megírták a *Gyere kislány, gyere* című számukat, amely az első magyar diszkóslágerek egyike lett. Azonban még ebben az évben feloszlottak. Nagy Feró 1978-ban újraalapította a Beatricét, és a rock lett a fő irány, a folyamatos botrányoknak, kitiltásoknak és állami vegzálások következtében a Beatrice az „alsó tízezer” zenekara lett az 1980-as években.

⁴³ Nagy Ferenc (1946) énekes, színész, dalszövegíró, a Beatrice és az Ős-Bikini frontembere, a magyar rocktörténet meghatározó alakja. Zenekari tevékenysége mellett olyan rockoperákban is szerepelt, mint az *István, a király* (1983).

⁴⁴ Szűcs Judit (1953) énekesnő, a magyar diszkókirálynő, a hazai könnyűzene kiemelt énekesnője volt a korszakban. Karrierjében a nagy áttörést 1977-es Metronóm '77 fesztivál jelentette, elsősorban a 1970-es évek végén és az 1980-as években volt sikeres.

⁴⁵ Delhusa Gjon (1953) énekes, zeneszerző és dalszövegíró. Első dalát 1970-ben Szilágyi János mutatta be *Táskarádióban*. Az 1971-es Táncdalfesztiválon tűnt fel. Az 1974-es év volt számára az első nagy sikerek időszaka, ekkor négy kislemeze is aranylemez lett, valamint megjelent az NDK-ban is egy német nyelvű kislemeze. Rövid ideig a Bergendy szólistája is volt. Csepregi Évának és Szűcs Judithnak is írt dalt, de emellett külföldi előadóknak is, mint például Demis Roussos és Goldie Ensnek.

Fernbach Erika:

Beatrice akkori felállásánál az is felmerült a felbomlás kapcsán, hogy nem jelenhetett meg lemezük, hiába írtak slágert. Te hogyan láttad a zenekar helyzetét?

Szigeti Edit:

Igen, ez nagy probléma volt, nem adhatott ki bárki lemezt, mivel egy lemezgyár volt, és ott kaphattak engedélyt a zenekarok. Ugyanez volt a rádiófelvételnél, ha egyáltalán kaptál stúdiót. Technikailag is minden nehezebb volt, a stúdióban eleve csak négy sáv volt, de nyugaton persze akkor már sokkal fejlettebb technika is létezett. Egyszerre kellett mindent felvenni, nem volt még sávonkénti felvétel sem, és utólagos belevetés. Élő felvételek voltak, nem létezett a playback, fél-playback.

Fernbach Erika:

Melyik együttesbe kerültél ezután?

Szigeti Edit:

Markó Andris⁴⁶ a Geminiből⁴⁷ felkeresett, hogy szeretne egy énekesnőt, aki gitározik is. A legtöbb esetben az énekesnő csak énekelt, de nem játszott hangszeren, neki pedig az is tetszett velem kapcsolatban, hogy korábban nevesebb zenekarokban dolgoztam. Ekkor már a Gemininek is nagy slágerei voltak, nagyszerű zenészekkel: Mityó vagy Markó Andris, aki a mai napig nagyon szépen énekel. Velük játszottam jó pár évig, és még külföldre is kimentünk, három hónapot töltöttünk az Egyesült Arab Emírátsokban, ahol hihetetlen luxus körülmények között éltünk. Gyönyörű szállodában laktunk, mindenkinek külön szobája volt. Hatalmas asztalokon szolgáltak fel rengeteg különféle ételt, és olyan nagy választék volt, hogy három hónap alatt alig tudtuk végig kóstolni a különleges, egzotikus ételeket.

A munkánk abból állt, hogy este kellett négy órát játszani, de mellettünk volt még külön show is, amiben angol lányok léptek fel. Hamar jóban lettünk, még külön promóciós munkába is beszerveztek engem: egy óriási palotába egy kocsit vezettünk be, ahol az autót mutattuk be és brossúrákat osztogattunk. Ezzel valójában még többet is kerestem, mint az egész zenekarral. Egyébként pedig egész nap napoztunk és mászkáltunk. Jártunk együtt kint diszkóba is. A fiúk mentek be előre, mondták, hogy megyünk „varjúzni”. Annyi pénze volt ott mindenkinek, hogy bementek valahova, és csak odaszóltak a helyi, talpig fehérbe öltözött pincérnek, és azt mondták, hogy „havarjú?”, és erre rögtön megkérdezték tőlük, hogy mit isznak – „Oh, what do you want to drink?” –, így soha egy fillérbe nem került nekik semmi.

⁴⁶ Markó András a hatvanas évek végén a Memphis zenekarban tűnt föl, majd a Geminiben játszott. 1972-ben Delhusa Gjonnal megalapította a Johnny and András duót, ennek felbomlása utána visszatért Geminibe.

⁴⁷ A Gemini zenekar 1965-ben alakult meg Budapesten, alapítói többek között Várszegi Gábor és Bardóczi Gyula. 1970-es évektől jelentkeztek saját számokkal. 1973-ban Koncz Zsuzsával és Orszáczky Miklóssal együtt, közreműködtek Bágya András és Huszár Erika *A fekete tó balladája* című rockmusicalben. 1975-ben elkészült második musicaljük *Holnaptól nem szeretlek* címmel. Külföldön, illetve Magyarországon kizárólag rádiófelvételeken kísérték Kovács Katit. A Vígszínházban a *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról* című darabban az előadásokon a Locomotiv GT játszott, később azonban a Geminivel váltották egymást. 1976-ban jelent meg első nagylemezük, 1977-ben kísérték a *Villon* című rockmusicalt. A Gemini együttes története 1978-ban lezárult, az együttes nevét Markó Gemini Bandre átalakítva Markó András vitte tovább, aki előbb külföldön, aztán itthon is a vendéglátóiparban dolgozott.

Fernbach Erika:

Több hónapig voltatok kint?

Szigeti Edit:

Igen, nagyon jó volt, csak a fiúk már nem bírták, mert ott nem lehetett csajozni, és ettől megőrültek, de tényleg luxuskörülmények között éltünk.

Fernbach Erika:

A Geminiben – csak hogy elhelyezzük időben az eseményeket – mennyi ideig játszottál?

Szigeti Edit:

Nagyjából három évig, 1978 és 1981 között. Minden nyáron játszottunk a Balatonon a Marina mellett, és ott találkoztunk Frenreiszékkal⁴⁸ is. A fiúk együtt fociztak, lábtengőztak, mindig nagyon jó volt a hangulat. A Geminivel még játszhattam volna valamelyik skandináv országban, de erre a turnéra már nem mentem el, 1981-ban disszidáltam.

Fernbach Erika:

Miért döntöttél úgy, hogy elhagyod Magyarországot és disszidálsz?

Szigeti Edit:

Mindenféleképpen ki akartam menni Amerikába, Kaliforniába. Nekem San Francisco, Los Angeles volt az álmom, vágytam a pálmafákra, a kalandokra. Annyira éreztem a különbséget a nyugati és az itteni beszűkült világ között, ahol folyamatos volt a rettegés, hogy kapsz-e útlevelet vagy sem. Szabadságra vágytam.

Láttam a nyugatról érkezett embereket, akik itt jártak Magyarországon, és teljesen másképp éltek. Szabadok voltak, szabadon utaztak, innen még tovább mehettek Olaszországba, ha akartak. Annyira lezserek voltak, teljesen más univerzum volt az övéké, és én ezt mindenképpen ki akartam próbálni.

Fernbach Erika:

A disszidálással lezárult egy korszak az életedben. Visszatekintve hogyan látod: a hetvenes években, amikor elindultak a női zenekarok, női zenészek és a közös zenélés: ezt inkább baráti kapcsolatok mozgatták vagy munkakapcsolatoknak számítottak?

Szigeti Edit:

Ez teljes mértékig egy baráti közösség volt, abban a korban mindenki ismert mindenkit. Ráadásul egy csatorna volt, a tévé elsődleges jelentőséggel bírt, ha ott felléptél mindenki megismert. Így aztán minden zenész ismert nagyjából mindenkit, szóval baráti-haveri viszonyok voltak ezek. Én így emlékszem erre vissza, de én az üzleti és a szervezés részével egyáltalán nem foglalkoztam, engem csak a zenélés érdekelt. Mindig egyfajta elvarázsolt módon a buli és a koncert érdekelt, úgy emlékszem erre az időszakra, hogy lila felhők között nevtünk a barátnőimmal.

⁴⁸ Frenreisz Károly (1946) Kossuth-díjas rockzenész, zeneszerző. 1965 és 1971 között a Metróban zenélt, 1971-ben alapító tagja a Locomotiv Gt-nek, melynek 1973-ig basszusgitárosa, fúvósa, énekese. 1973-ban alapította meg a Skorpió zenekart, ahol ő frontember és zenekarvezető is.

Fernbach Erika:

Soha nem merült fel benned hogy szólókarrierbe kezdj, és női előadóként folytasd a pályafutásod?

Szigeti Edit:

Igazából soha, én mindig zenekarokban szerettem játszani. Röhejes, hogy mennyi együttesben játszottam, de én inkább alkotóművésznek éreztem magam, soha nem előadóművésznek. Amikor zenekarban játszottam, akkor jól éreztem magamat, bátor voltam, de egyedül nem volt annyira komfortos a színpad, nem éreztem magamat annyira szépnek és csinosnak, hogy szólókarrierbe kezdjek.

Fernbach Erika:

Hogyan élted meg hogy a zenekaraid nagy részének nem jelent meg lemeze, ami a korszakban az igazi befutást jelentette?

Szigeti Edit:

Itt-ott volt azért jelent meg felvételünk, fesztiválokön kiadtak kislemezeken, mindenféle projektben jelent meg a zenénk, egy-egy számunk. Az igazi slágerek, amit nagyon sokan ismertek, azok a Generál számai, amik tényleg ütősek voltak a lehetőségekhez képest, a gitár is és a sound is.

Fernbach Erika:

Nem hiányzott a lemezmegjelenés?

Szigeti Edit:

Másféle elképzeléseink voltak: a Volán Rt.-nél Zorán műsorára építettük fel a dolgot, a Geminivel meg az volt a cél, hogy minél többet játsszunk külföldön, merthogy az mennyire kalandos.

Fernbach Erika:

Visszatérve a pályafutásodra, azzal hogy elmentél megszakadt az itthoni zenei karriered. A disszidálás spontán akció volt, egyszerűen csak jött egy lehetőség vagy előre eltervezted?

Szigeti Edit:

Én mindenképp ki akartam próbálni, hogy elmegyek, de félelem is volt bennem, mert akkor nem úgy volt, hogy kimész és visszajössz. Ha disszidálás után mégis visszatért valaki, az tönkretette magát, mert többet biztos, hogy nem tudott utazni. De én mindenféleképpen ki akartam próbálni, hogy nyugaton élek, nyugati ember vagyok.

Fernbach Erika:

Hogy jutottál ki?

Szigeti Edit:

Az unokanővérem küldött meghívót, és kiengedtek meglátogatni őt. Nála éltem pár hónapig, és közben találtam állást, beilleszkedtem. Eleve úgy mentem ki, hogy tanultam a nyelvet, így könnyebben helyezkedtem el. Sőt, még zenekarokban is játszottam. Pont egy hirdetés segítségével kezdtem el zenélni kint: volt egy *Recycle* nevű újság, amiben mindent hirdetnek a használt pecabottól kezdve a sámlig, de keresnek munkára is embereket, zenekarokba is. Meghallgatásokat is hirdetnek, és ott olvastam, hogy keresnek női gitárost. Én

olyan zenekart szerettem volna, akik már koncertre keresnek zenészt, nehogy az legyen, hogy odamegyek valahova, ahol egy pincében próbálgatunk, és soha nincs fellépés. Találtam egy hirdetést, hogy csajok úgy kerestek gitárost, hogy van egy buli a Golden Night Innben, és olyan zenész kell, aki rögtön beugrik egy-két próba után. Volt egy basszusgitáros és egy dobos a zenekarban rajtam kívül. A basszusgitáros csaj olyan zseniális volt, mintha egy komplett együttes lett volna. A mostani teppinges-szerű, aki rögtön hozta a ritmust a dobossal. Elképesztően jók voltak, úgyhogy nekem nagyon össze kellett szednem magamat, mert nem volt zongora vagy egyéb hangszer, abszolút trió volt. Rögtön felvettek, mert nekem nagyon jól áll a country és a Bonnie Tyler⁴⁹ is. Rengeteg country számot játszottunk. Volt egy Golden Night Inn nevű hely, tulajdonképpen kocsmának mondanám, de elég nagy tánctere volt, színpaddal.

Egyszer játszottunk itt, és betért egy magyar társaság. Miközben mi amerikai countryt játszottunk nagy cowboy kalapban, előttünk beszélgettek magyarul, én meg leszóltam nekik a színpadról, ők meg őrjöngtek a nevetéstől, hogy egy amerikai country zenekarból magyarul szól hozzájuk valaki. Ez olyan sztori volt, mint amikor a Gene Simmons⁵⁰ magyarul beszélt a Kissből.

Fernbach Erika:

Hogy látod a különbséget a magyar és az amerikai helyzet között női gitárosként? Mennyire fogadtak másként?

Szigeti Edit:

Az az igazság, ha az ember egy hangszeren játszik, akkor mindig tudja, hogy mennyire nem tud játszani. Régebben még sokkal nagyobb volt a különbség, most már elég sokat gyakorolok. Van egy kedves barátom, Szűcs Antal Gábor, aki nagyon sokat tanít nekem latinos, különféle rock gitározást, így aztán az ember felméri, hogy semmit nem tud tulajdonképpen. Ráadásul itthon Magyarországon az 1970-es években még hangszereket is nehéz volt szerezni. Iszonyatos tortúra volt, hogy gitárt szerezzünk, mindenki össze-vissza csempészett hangfalakat, hangszereket is. Egyszer rendeltem egy Höfner akusztikus gitárt, és félévig kellett várnom, mire megérkezett a Hangszerboltba.

Általában nagy, vastagnyakú szovjet gitárokon játszottunk, a kezem meg kicsi volt, majdnem beletört. Valamelyik zenekarban játszottam már, és szereztem egy Gibson SD gitárt, el volt repedve a nyaka, és ezért nagyon hangolódott, de csodálatos gitár volt, és épp pár éve történt, hogy egy gyújtó könyörgött érte, mert egy különleges hangszer.

Fernbach Erika:

Amerikában csak ebben a zenekarban játszottál?

Szigeti Edit:

Igen, ott inkább hobbi volt a zenélés, nem a fő megélhetési forrásom. Nagyon jól kerestem, amikor dolgoztam, úgyhogy a zenélés csak a munka mellé fért be. Játszottam ebben a countryzenekarban, utána jött egy Cadillac nevű, szintén női együttes. Azért kerültem egymás után női zenekarokba, mert azok konkrétan női gitárost kerestek. Abban is játszottam egy darabig, utána meg sokáig nem is foglalkoztam zenével. Az utolsó hat évben krupié voltam Los Angelesben, ahol a játékosok egymás ellen játszanak, nem a ház ellen, mint Las Vegasban. A kaszinók bérleti díjat szednek. Engem felvettek krupiének, mert a gitározás

⁴⁹ Bonnie Tyler (1951) walesi énekesnő, szövegíró, üzletasszony. 1970-es évek közepén indult a karrierje, de a fénykora az 1980-as évekre tehető, amikor egymás után slágerekkel jelentkezett (*Total Eclipse of the Heart*, *Holdin' Out for a Hero*, *If You Were a Woman (I Was a Man)*)

⁵⁰ Gene Simmons (1949) magyar származású amerikai zenész, a Kiss együttes egyik alapítója.

miatt nagyon ügyes volt a kezem. Volt egy olyan játék, amit úgy hívtak, hogy pen, ahol kétszázötven darab kártya volt, és hatalmas paklikat úgy kellett kavargatni, mint a bűvészeknek. Megtanultam három nap alatt, odamentem mosolyogva, meg handabandáztam a szavakat, úgyhogy fölvettek. Ez jó kereseti lehetőségnek bizonyult, ráadásul nagyon biztonságos, nyugdíjas állás volt, de annyira ráuntam, hogy egy idő múlva hogy úgy éreztem, ha még egyszer ki kell osztanom egy kártyát, akkor gereblyével agyonverek mindenkit (*nevet*). Pedig nagyon kedvesek voltak az emberek, a játékosokat is ismertem személyesen, hatalmas tételekben játszottak, például a kínai újévkor hihetetlen összegek fordultak meg.

Így aztán nagyon ráuntam az egészre, pedig borzasztó rendes volt velem mindenki, és akkoriban úgy tűnt, hogy itthon is változik a helyzet, nincs az az állandó rettegés az útlevéllal, mint korábban. Nekem mindig is szörnyű tortúra volt az, hogy egyedüli gyerek vagyok, és a szüleim Magyarországon vannak. Ezért úgy döntöttem, hogy megpróbálom újra itthon, mivel Amerikába bármikor visszamehetek.

Fernbach Erika:

Los Angelesben mennyire volt élő a magyar közösség?

Szigeti Edit:

Sok magyart ismertem, de én amerikai munkahelyen dolgoztam, úgyhogy a barátaim fele magyar volt, fele amerikai.

Fernbach Erika:

A magyarok hozták a híreket arról, hogy mi történik itthon?

Szigeti Edit:

Igen, voltak bulik, összejártunk, és így lehetett információhoz jutni. Amíg kint éltem, addig is kétszer hazalátogattam, amikor már lehetett, amerikai útlevéllal.

Fernbach Erika:

Hogyan élte meg a magyarországi rendszerváltozást Los Angelesben? Amerikából nézve mennyire volt ez látványos és meghatározó átalakulás?

Szigeti Edit:

Igazából, amikor fiatal voltam, nagyon felületesen szemléltem a dolgokat, nem figyeltem másra csak arra a közegre, amiben benne voltam, és ott jól éreztem magamat. Ahogy az ember idősödik, komolyodik, igénye is van rá, hogy figyeljen arra, ami a világban, az országban történik.

Fiatalként abban a zenésztársaságban, zenészközegben, ahol jelen voltam nem volt szó komolyabb dolgokról. A woodstocki nemzedék tagjaként hippik voltunk, úgyhogy a zenbuddhizmusról és a világ végtelenségéről beszéltünk, nem a politikai ügyekről.

Fernbach Erika:

Amikor visszajöttél, mennyire volt nehéz újraépíteni a kapcsolatokat?

Szigeti Edit:

Tulajdonképpen azonnal érkeztek a felkérések: írd meg ezt a szöveget, gyere ide, gyere oda. Volt egy turnénk a Fenyő Mikivel⁵¹ 1997-ben, amikor ötvenéves volt, ami egy nagy buliban csúcsosodott ki. Így aztán, amint hazajöttem, hatalmas koncertekbe csöppentem bele. Delhusával is felléptünk, többször előfordult, hogy nem tudtuk abbahagyni a koncertet, annyiszor kérték, hogy folytassuk.

Fernbach Erika:

Miután hazatértél, a zenélés mellett foglalkoztál mással is?

Szigeti Edit:

Igen, újságíróként dolgoztam, főleg pletykaújságoknak, és ezzel kapcsolatban van egy nagyon jó történetem: amikor visszajöttem Amerikából találkoztam Jankai Bélával,⁵² aki Sipos Petivel⁵³ az Irigy Hónaljmirigyből csinált egy zenekart, és együtt alapították meg a Kork céget. Felkértek, hogy menjek velük ki Amerikába egy hatalmas hangszer kiállításra, a Conventional Centerre, ami hasonló, mint idehaza a Music Expo. Mindenféle hangszereket, mikrofonokat, pengetőket, pedálokat, hangfalakat állítottak ki, nekem pedig volt Los Angelesben helyismeretem, és arra gondoltak, hogy majd segítem őket az eligazodásban, az ügyintézésben. Én emellett vállaltam, hogy írok az egész rendezvényről egy jó cikket, mivel ott lesz Slash⁵⁴ a Guns N' Rosesból,⁵⁵ aki sajtótájékoztatót fog tartani, ahol mindenképpen ott akartam lenni, mert nagy példaképem.

Hatalmas volt az expó, és nekem elég rossz a tájékozódóképességem. Amint odaértünk, rögtön kiereszkoskodtam egy press pass-t, elmondtam az ügyintézőknek, hogy „I am from a Hungarian newspaper and I wanna make a special article about this and this...” *(Egy magyar újságtól érkeztem és egy különleges cikket szeretnék erről és erről írni...)* Rögtön adtak nekem passzt, vittem egy ócska fényképezőgépet, hogy készítek majd egy nagyinterjúút Slash-sel. Mondtam Bélának, hogy körülnézek, mert a Slash-féle sajtótájékoztató csak másfél óra múlva kezdődik. Elkezdtem járkalni a kiállításon a standok között, és mindent kipróbáltam. Ezerféle hangszer volt, például egy arany Gibson is, de bele is üvöltöttem a mikrofonokba. Mindenhol kaptam ajándékokat, villogó kutyafejet, bögrét, prospektust. Roskadozva mentem, közben csináltam a fotókat a cikkhez. Láttam, hogy áll egy két méter magas ember, aki ki van festve, úgy, mint a Kiss⁵⁶ zenekar tagjai. Megkértem, hogy

⁵¹ Fenyő Miklós (1947) eMeRTon-díjas rock and roll énekes, zenekarvezető, billentyűs. 1962 és 64 között a Sztár zenekarban játszott, első saját zenekara a Syconor volt, amelyben Barta Tamás is zenélt. 1967-ben alakult meg a Hungaria együttes, mellyel 1968-ban első helyezést értek el a Ki mit tud?-on. 1980-ban alakult meg az új Hungaria, melynek *Rock and Roll party* (1980) és a *Hotel Menthol* (1981) albumaiból platinalemezek lettek. 1983-ban – sikereik csúcsán – háromfelé szakadtak: az R-Go és Dolly Roll alakult meg ekkor a Hungariából, Fenyő Miklós pedig 1994-től szólókarrierbe kezdett.

⁵² Jankai Béla (1962) előadóművész, zeneszerző. Az 1980-as években a Prognózisban tűnt fel mint billentyűs és zeneszerző. A zenekar feloszlása után több mint száz hanglemez készítésében vett részt mint hangszeres, zeneszerző vagy hangmérnök. 1990-től saját stúdióval rendelkezik.

⁵³ Sipos Péter (1967) énekes, az Irigy Hónaljmirigy tagja a zenekar 1990-es megalakulásától kezdve.

⁵⁴ Saul Hudson (1967) Slash – amerikai-angol gitáros, 1985 és 1996 között a Guns 'N' Roses tagja, majd szólókarrierbe kezdett és saját együttest gründolt. 2016-tól ismét a Guns N' Roses-t erősíti.

⁵⁵ A Guns N' Roses amerikai együttes, az 1980-as évek végének, valamint az 1990-es évek egyik meghatározó zenekara. 2012-ben a Rock and Roll Hall of Fame-be is bekerültek.

⁵⁶ A Kiss amerikai hard rock együttes, 1973-ban alakult. A zenekar tagjainak arcfestése és ruháik a védjegyükké váltak. 1975-ben kiadott lemezükkel értek el nagy áttörést az USA-ban, a zenekar a fénykorát a hetvenes évek végén élte.

hadd csináljak egy fotót róla, mert nagyon érdekes látvány volt, és elmondtam, hogy egy magyar újságtól jövök. „Ó, hogy te magyar vagy, ez fantasztikus találkoznod kell Gene-nel” (*Oh, you are Hungarian, it is fantastic! You have to meet with Gene*) – és ott hirtelen nem is tudtam, hogy kiről beszél. Udvariasan mondtam, hogy jó akkor találkozunk Gene-nel, erre elkaptam a kezemet, és elkezdett össze-vissza vezetni. Pár perc múlva már tudtam, hogy nem találok vissza az eredeti helyre, ahonnan elindultam, és ahol Béláék várnak. Megijedtem, hogy mi lesz velem, aztán rájöttem, hogy teljesen mindegy, most már találkozunk Gene-nel. Végül megálltunk, és ott állt előttem egy teljesen normális férfi, aki ráadásul nagyon jóképű volt, és éppen egy bőrruhás ikerpárral fotózkodott, én meg még mindig nem tudtam, hogy ő Gene Simmons. A beöltözött figura, aki az idegenvezetőm volt, mondta, hogy „ez a kislány egy magyar újságtól jött”. Erre Simmonsnak elkezdtem sorolni, hogy „megőrülök, megüt a guta, soha nem fogok visszatalálni oda, ahonnan jöttem”, erre Gene kérdezte magyarul, hogy „miért, honnan jöttél?”, és utána szintén magyarul útba igazított, egy térképen magyarázta, hogy merre kell mennem. Úgy beszélt magyarul, mint mi, mivel a szülei magyarok voltak. Ezt én nem tudtam, és azt hittem, hogy csak egy szimpla magyar ember. Kérdeztem is tőle, hogy ti mit árultok? Azt válaszolta, hogy basszusgítárhúrokat, majd nézd meg, adok neked prospektust is. Melyik újságtól vagy? Elmondtam, hogy melyiktől, és megkérdeztem, hogy csinálhatok-e fényképeket a standról és vele is. Mondta, hogy hát persze, átölelt, megkértem valakit hogy csináljon fotókat, és csak néztem, hogy mindig kinyújtotta a nyelvét – zt hittem, hogy megőrült, egyszerűen nem esett le, hogy az igazi Gene Simmons-szal van dolgom. Külön adott nekem lemezt, dedikálta, hogy „sok szeretettel Editkének Gene Simmons-tól”, egyszóval nagyon aranyos volt. Mivel adott egy térképet, valahogy visszavergődtem Jankai Béláékhoz. Mutattam neki, hogy milyen sok mindent kaptam, valamilyen basszusgítárhúrokat áruló a csávótól. Erre megnézte, hogy mi van nálam, és elképedt: „Te hülye vagy, ez a Kiss-ből Gene Simmons, miért nem vele csináltál interjút?! Ott volt nálad a diktafon is!”

Aztán végül rohantam a sajtótájékoztatóra, odaértem és talákoztam Slash-sel. „That’s fantastic, you are Slash, let’s make an interview!” (*Fantasztikus, hogy talákoztunk, készíthetnék veled egy interjút?*) kértem tőle, és erre csak annyit válaszolt: „It is kind of hectic right now” (*Most éppen elég zűrzavaros minden*) – úgyhogy ez nem jött össze, Simmons-szal meg elmulasztottam a lehetőséget. Végül az öreg Marshallal tudtam beszélni, aki a Marshall erősítőket gyártotta. (*nevet*)

Fernbach Erika:

Amikor a rendszerváltás után visszatértél Magyarországra, a családon kívül a szakmai előrelépés is motivált ebben?

Szigeti Edit:

1991-92 tájékán érkeztem Magyarországra, amikor mindenki azt mondta, hogy mekkora üzleteket lehet csinálni. Én akkoriban anyagilag biztonságban éltem Amerikában, szép kocsim volt, de gondoltam, kipróbálom ezt itthon is, Amerikába bármikor visszamehetek, már nem volt bennem az a nyomás, ami korábban. De mindenféleképpen meg akartam élni, hogy elmegyek Los Angelesbe, és ott suhognak a pálmafák körülöttem, ezt egyszerűen nem hagyhattam ki az életemből. A végén meg itt ragadtam Magyarországon, mert megint belecsöppentem abba, hogy hívtak ide zenélni, oda gitározni. Végül beilleszkedtem itthon ismét, akaratlanul is.

Fernbach Erika:

A koncertek és a zenélés mellett szövegíróként is tovább folytatódott a pályád. Kivel dolgoztál együtt dalszerzőként?

Szigeti Edit:

Igen, mind a mai napig kapok felkéréseket, és folyamatosan írok dalszövegeket. Rudánnak⁵⁷ írtam két számot, a Dinamitnak,⁵⁸ valamint egy komplett gyereklemez dalszövegét is. Király Viktor⁵⁹ dalszövegén is dolgoztam és Gáspár Lacinak⁶⁰ nagyjából hat számhoz írtam szöveget. Általában úgy történik ez a folyamat, hogy az utolsó pillanatban kapom meg a dalt, amikor nincs rá szöveg, vagy senkinek sem sikerült rá semmit írnia, és akkor én még ki tudok találni valamit.

A szövegek mellett borítókat is tervezek, ezenkívül van egy zenekarom is, Sudár Péterrel és még egy harmadik és negyedik tag is csatlakozik hozzánk, nagyon sokat játszunk így. Rengeteg fellépésünk és saját számaink is vannak, de feldolgozásokat, slágereket is játszunk. Pár éve Marcellinával⁶¹ is játszottunk Svájcban. Úgy látom, hogy a zenészek ma mindenfelé játszanak, oda mennek, ahova felkérlik őket, és amilyen lehetőség éppen adódik.

Fernbach Erika:

A zenei pályafutásod mellett folyamatos volt a képzőművészeti munkásságod is?

Szigeti Edit:

Általában, amikor nagyon ment a zenélés, akkor nem volt időm festeni, mert azt csak úgy lehet csinálni, hogy egész nap nem piszkál senki, nem kell sehova menni, mert nem lehet félbehagyni. Igazából Amerikában kezdtem el, hogy a rendes állás mellett hobbiból festek. Vettem festékeket, készítettem képeket, amiket bevitettem a galériákba. Amikor elkezdték eladogatni, akkor „vérszemet kaptam”, elkezdtem többet festeni, jobban belemélyedni. De most épp megint olyan periódusban van az életem, hogy mindennap van valami, és nem tudok leülni festeni.

⁵⁷ Rudán Joe (1963) énekes, 1990-től a Pokolgép együttes frontembere, majd 1997 és 2000 között a P. Mobilé. 2008 és 2013 között a Mobilmánia egyik énekese, ezzel párhuzamosan 2010-től megalapította saját zenekarát a Rudán Joe akusztikot, ugyanebben az évben (2010-ben) távozott a Pokolgép zenekarból. 2014-től a Dinamit együttes énekese is.

⁵⁸ A Dinamit rockegyüttes, amely 1979-ben alakult szupergrupként: Vikidál Gyula a P. Mobilból, Németh Alajos a Miniből, Szűcs Antal Gábor, Papp Gyula és Németh Gábor a Skorpióból érkezett. Az együttes leginkább „állami rockzenekarnak” tartották.

⁵⁹ Király Viktor (1984) énekes, szerepelt a Megasztárban, 2008-ban az „Év hangja” volt.

⁶⁰ Gáspár László (1979) énekes és dalszerző. 2003-ban tűnt fel a Megasztár című műsorban, 2004-ben az „Év hangja” lett. Azóta ismert előadó és énekes, kereskedelmi tévéadók tehetségkutató műsoraiban mentorként is szerepel.

⁶¹ Babits Marcella, művésznevén Marcellina 1972-ben tűnt fel a Ki mit tud?-on, a Kócbabák tagjaként, ezt követően az Apostol és a Full-tone zenekarokkal külföldön turnézott. Hazatérve az 1980-as években megalakította a Marcellina PJT-t, amely az évtized végén feloszlott, ezután szólókarrierbe kezdett. Legnagyobb sikereit a kilencvenes években érte el.

Fernbach Erika:

Milyen érdekes, hogy Amerikában, amikor háttérbe szorult a zenélés, akkor került előtérbe a festészet.

Szigeti Edit:

Igen, mert nekem csak az a fontos, csak az motivál, hogy a gondolataimat a művészetten keresztül kifejezzem.

A másik az, hogy ahogy idősödöm, úgy érzem, hogy nem bírom már sokáig a színpadot, ezért más tevékenységek felé is orientálódok. Igazából én már rég abbahagynám, de mindig jön egy újabb meg egy újabb buli, sokan hívnak, és mindig úgy érzem, hogy akkor miért ne? De festeni, szövegeket írni, lemezborítókat készíteni idősebb korban is lehet. Csinálok animációkat, rajzfilmeket is.

Fernbach Erika:

Mit gondolsz képzőművészként, alkotóművészként, zenészként és szövegíróként nehezebb volt érvényesülni abban a közegben, amelyet leginkább férfiak határoznak meg?

Szigeti Edit:

Nem láttam ebben nehézséget, ami hátrány ért, azt csak magamnak köszönhettem, mivel előfordult, hogy nem gyakoroltam annyit, nem úgy álltam hozzá a dolgokhoz, de az, hogy nő vagyok, sokszor inkább előnyt jelentett nekem, mint hátrányt.

Fernbach Erika:

Igen, ezt említetted még a Vadmacskáknál, hogy kuriózumnak számított a női zenekar, sokan akartak veletek játszani ezért.

Szigeti Edit:

Igen, de a kuriózum, különlegesség, csak egy percig tart, kell hogy legyen mögötte produkció, kell hogy legyen mögötte tartalom és mondanivaló.